Відсканована для Hurtom.com в 18.09.2011

МИ ЛЮБИМО І ЧИТАТИ

Барвінок

Журнал школярів України

2
лютий
2005

Суперагент Кварк-2: секретні файли "СТЕЖИНИ ПРИГОД"

ЩЛКОМ ТАЄМНО

Із секретних матеріалів "Барвінку"

Тільки у нашому журналі, тільки для наших читачів ми друкуємо спецповідомлення суперагента Кварка

СТЕЖИНА ПРИГОД

Шеф хапався за голову і смоктав валідол. "Що сталося з Кварком? Чому він досі не вийшов на зв'язок? Адже після трирічної розлуки з барвінчатами (суперагент вчився у надтаємній академії) він мав прибути до місця своєї служби — країну Школярію.

Звісно, і найвидатніші агенти — Джеймс Бонд, Штірліц, Нікіта — запізнювалися. Але не Кварк. Він завжди приходив на зустріч завчасно.

Шеф знесилено опустився на стілець. Не інакше, як сталося непоправне — суперагента викрала таємна служба іншої країни. Це — крах!

А Кварк в цей час дуже поспішав. Та як же встигнути на зв'язок, коли кожен крок завдає нестерпного болю. Це ж треба, гепнувся на льодовій доріжці з усього розмаху! Вскочив у халепу, в яку щозими потрапляють десятки тисяч людей. Серед них найбільше дітей. Тож лікарні переповнені.

Кварк дошкандибав до своєї резиденції, увійшов до кімнати. Знеможено впав на диван, витягнув зелену папку і прочитав: "Служба безпеки країни Школярія попереджає: на вулицях ожеледиця!

Для службового користування:

Інструкція № 3/2:1 "Ой!"

Обов'язкова для всіх громадян країни. Увечері слід протерти підошви вашого взуття ацетоном або іншою знежирюючою рідиною, а потім легенько змазати їх клеєм "Момент". Взуйтеся і потопчіться на розсипаному на картонці піску. Вранці ніякий лід вам не страшний.

Інструкція № 7:71 "Ух!"

Якщо ви не втрималися, зігніть ноги в колінах і присядьте. У момент падіння напружте м'язи, а торкнувшись землі, перекотіться вбік. Це зменшить силу удару, а отже, й можливість зустрічі з лікарем".

Кварк перегорнув сторінку і здивовано прочитав: "Джерело інформації — журнал "Барвінок".

"От тобі й маєш", — подумав суперагент і натиснув кнопку на своєму годиннику.

... Радист Тріод простягнув шефу навушники, і з них долинув знайомий голос: "Кварк викликає шефа".

(Далі буде)

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

ISSN 0132-5930

Головний редактор.....Василь ВОРОНОВИЧ
Відповідальний секретар.....Людмила КОЗІЙ
Редактор відділу літератури.....Світлана ПРУДНИК
Художній редактор.....Олександр БАСС
Літературний редактор.....Любов ВОРОНОВИЧ
Комп'ютерна верстка.....Єлизавета РУДЕНКО

Журнал удостоєний Почесної Грамоти Президії Верховної Ради УРСР — 1978 р., Почесної Грамоти Кабінету Міністрів України — 2003 р.

© «Барвінок», 2005. Передплатний індекс 74022.
Засновник і видавець: трудовий колектив редакції.
КВ № 5689, 12.12. 2001 р.
Адреса: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 38—44,
тел.: 211-04-55. E-mail: barvinok@kievweb.com.ua
Новий друк м. Київ, вул. Магнітогорська, 1.
Тираж 35205 прим., передплатний — 33034 прим.
Ціна за передплатою за Каталогом ДП "Преса", вроздріб — договірна.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
На обкладинці малюнок С. ШПАКА

"Барвінок" № 2 (882) 2005 р. — всеукраїнський журнал
для дітей молодшого і середнього шкільного віку. Заснований у 1928 році

Для тих, хто хоче знати і вміти більше, бути винахідливим, стати лідером, пропонує:

- *6 тисяч мов .....стор. 2—3;*
- *королівське послання .....стор. 4;*
- *третє вухо на потилиці .....стор. 6—8;*
- *обід в Антарктиді .....стор. 11;*
- *чашу "Маракани" .....стор. 12—13;*
- *вченого кота .....стор. 14—15;*
- *витівки Бабусі Ягусі .....стор. 16—17;*
- *репортаж Балакучого Моті .....стор. 20—21;*
- *помсту княгині .....стор. 22—25*

і багато, багато іншого для розумних, мрійливих, допитливих і кмітливих.

Для "Барвінку" і для тебе придумували, мудрували, писали:

Український народ та інші народи. Стародавні мудреці, вчені, княгиня Ольга. Винахідники, письменники, журналісти, художники, ЮНЕСКО, Інтернет, "Укрпошта", Федерація футболу України, Астрід Ліндгрен, Карел Чапек. Президент Барвінок, Міністерство охорони загадок, Мудрило Перший і Останній, агент Кварк.

Ось уже вп'яте за рішенням ЮНЕСКО 21 лютого в усьому світі відзначають Міжнародний день рідної мови. Нині на нашій планеті існує 6 тисяч мов. Багато з них невдовзі можуть зникнути, бо люди не говорять рідною мовою. А разом із мовами забудуться казки, легенди, пісні, прислів'я і приказки, загадки, тобто культура тих народів. Ось чому в усіх країнах цього дня на сторожі рідного слова стають і дорослі, і малі. Але ж ти, барвінчатко, розумієш, що рідну мову слід шанувати не лише у свято. Говори нею, вчи її щодня! Разом із нею ти — малий українець, а без неї — просто малий.

До свята "Барвінок" провів конкурс "Буквиця моя". Буквиця — це перша велика літера в казці, у розділі повісті. Вона більша від інших великих літер і прикрашена орнаментом або візерунком.

РІДНА

Варвара ГРИНЬКО

Сію дитині
В серденько ласку.
Сійся-родися,
Ніжне "будь ласка",
Вдячне "спасибі",
"Вибач" тремтливе, —
Слово у серці —
Як зернятко в ниві.

дний день рідної мови

УКВИЦЯ МОЯ

Найкращі буквиці намалювали і стали переможцями конкурсу Віталій КЛОКОВ із Луганської області, Ольга ВАСИЛЬКІВСЬКА зі Львова, Настя АКУЛОВА з Одеси, учні 3-А класу київської школи № 124. Вони нагороджуються книгами "Старовинні українські казки".

МОВА

"Доброго ранку!",
"Світлої днини!" —
Щедро даруй ти
Людям, дитино!
Мова барвиста,
Мова багата,
Рідна і тепла,
Як батьківська хата.

Художник Ю. ПРАВДОХІНА

Барвінковий привіт тобі, читачу!

Місяць капельник, протальник, заграйярочки вже проситься до нас у гості. Так раніше називали березень. А несе він нам свята: 8 березня — Міжнародний жіночий день; 9 — Обертіння, Івана Предтечі (повертаються птахи з вирію); 14 — Євдокії, Явдохи-плющихи; 22 — Сорок святих, або Сорок мучеників (з цього дня має розпочатися справжня весна); 30 — теплого Олекси.

9 березня 1814 року народився Тарас Григорович Шевченко. Цього дня за традицією барвінчата читають вірші Кобзаря.

10 березня — день пам'яті Тараса Григоровича Шевченка.

УКАЗ

ПРЕЗИДЕНТА БАРВІНКОВОЇ РЕСПУБЛІКИ № 2

За активну участь у конкурсах, прагнення до знань, пропаганду журналу серед ровесників присудити іменну стипендію журналу "Барвінок" на другий семестр 2004—2005 навчального року громадянам Барвінкової республіки:

Олесі ПОСПОЛІТАК (Вінницька обл.)

Миколі КОСТЮКУ (Дніпропетровська обл.)

Катерині ПОЛЄТАЄВІЙ (Дніпропетровська обл.)

Руслану ГОЛУБУ (Полтавська обл.)

Вікторії і Тетяні БОРОДАЙ — одна стипендія на двох (Чернігівська обл.)

Президент БАРВІНОК

Уже 44 барвінчат в усіх куточках України отримували грошові стипендії від "Барвінку". А ти хочеш стати стипендіатом? Читай про це в № 5.

Оксана СЕНАТОВИЧ

ВЕСНЯНИЙ СНІГ

Падав сніг, падав сніг —
Для усіх, усіх, усіх,
І дорослих, і малих,
І веселих, і сумних.

Всім, хто гордо носа ніс,
Він тихцем сідав на ніс,
А роззяві, як на сміх,
Залетів до рота сніг.
Вереді за комір вліз
І довів її до сліз.

А веселі грали в сніжки —
Сніг сідав їм на усмішки
І сміявся з усіма:
— Ой зима, зима, зима!

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

ВИГРАШНІ НОМЕРИ

6 8 11 23 25

П'ять і чотири номери не вгадав ніхто.

Три номери вгадали і виграли по 100 гривень **Людмила АБРАМОВИЧ** із Волинської, **Олена БІЛАШ** та **Олександра КІЙКО** з Полтавської, **Лідія БОРИСЕНКО** з Миколаївської, **Юрій ДЕГТЯРЕНКО** з Київської, **Владислав САКНЕЛАШВІЛІ** з Сумської областей (річна передплата).

Три номери також вгадали і виграли по 100 гривень **Володимир ШЕПЕЛЕНКО** з Харківської області та **Павло РОМАНЮК** із Києва. Але вони отримають лише половину суми виграшу — 50 гривень, бо мають передплату на півроку.

З "Барвінком" мрії збуваються!

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

Про все

"Скільки років загадкам?

Дмитро КОРШУН, Київська обл."

КОРОЛІВСЬКЕ ПОСЛАННЯ

"Я тобі не говорю, що тобі говорю, я тобі лиш скажу, щоби ти мені сказав, що я тобі не договорила. Що це?" Загадка. Коли людина склала першу загадку, не знає ніхто. Однак відомо, що в давнину люди не вважали її забавою, ставилися до неї серйозно. Давні мудреці часто давали поради у формі загадки. І королі свої послання зашифровували — перетворювали на загадки. Проводилися й змагання з розгадування загадок, переможець яких отримував нагороду.

"Тріщі виочило, шкіри визубило, вертом хвостить" — ось так незвичайно загадка ставить запитання про кота. Спробуй і ти, барвінчатко, скласти свою загадку про пиріжок. Найцікавіша (але не списана) буде відзначена призом.

"Що таке натюрморт?
Ірина ТЕСЛЕНКО,
Полтавська обл."

ОЧІ ГОРІХОВІ, ЩОКИ ЦИБУЛЯЧІ

Натюрмортами називають картини, фотографії, на яких зображено неживі предмети. З французької мови це слово перекладається "природа мертва". Однак у справжнього художника

на картині і квіти, і ягоди, і гриби як живі. А італійський художник XVI століття Джузеппе Арчимбольдо овочами та фруктами навіть "малював" людей. Якщо його натюрморт роздивлятися догори ногами, то миска з овочами перетворюється на чоловіка з горіховими очима і цибулячими щоками.

"Де зимують жаби?"
Сергій ШАПІРО,
Херсонська обл."

ДЕ ЗИМУЄ КВА-КУМ-КВА?

Усі знають, що жаби у вирій не літають. Бо не вміють далеко літати. Крім однієї —

мандрівниці в казці, котра трималася за гілочку, яку несли в дзьобах птахи.

Тож цієї пори року жаби заривають-ся у мул озер і ставків, які не промерзають до дна. Ропухи ховаються в теплому ґрунті, норах гризунів, підвалах. А що робити, коли нема чого їсти?

А чи є летючі квакуньки? Є. Це веслоногі жаби. Щоправда, вони не літають, а планерують, зістрибнувши з гілки. Наприклад, чорнолапа жаба (живе в Лаосі і Таїланді), сплигнувши з висоти 10 метрів, може пролетіти 14 метрів.

Всеволод НЕСТАЙКО

Нові незвичайні пригоди у лісовій школі*

Казка

Хто, може, забув, для тих нагадаю: зайчик Кося Вухань і їжачок Колько Колючка разом з іншими звірятами навчались у спеціалізованій лісовій музичній школі з ведмежою мовою викладання. Друзі дуже любили різні пригоди. Якось Колько Колючка каже Косі Вуханю:

— Слухай, Косю, у мене ідея...

— Ну? — нетерпляче спитав Кося.

— Ти хочеш прославитися?

— Звісно ж.

— І я хочу. Кого зараз найбільше люблять діти і молодь? Співаків, зірок шоу-бізнесу. Ми з тобою в якій школі навчаємось? У музичній. То давай створимо рок-групу. Я навіть назву придумав — гурт "Заїжаки". Тобто заєць і їжак. І взагалі, наче ми не тутешні, а заїжджі, іноземці. Іноземців особливо люблять.

— Класна ідея. А про що ж співатимемо?

— Про що всі поп-зірки співають, про те й ми.

— Давай спробуємо, — хмикнув Кося.

— Я почну, а ти підспівуй! — І Колько заспівав тоненьким голосом:

Вам співають не жуки —
Славні "За-Заїжаки"!

Кося Вухань несподівано для себе самого підтягнув:

Безголосі співаки —
Ось такі "Заїжаки".

— Що це ти співаєш?! — вигукнув Колько.

— Ой! Я сам не знаю, як це в мене вийшло! Наче ці слова мені хтось підказав.

— Ну давай ще раз! Тільки ж дивись! — І Колько знову заспівав.

— Ой, Косю, у тебе третє вухо на потилиці виросло! — раптом вигукнув Колько. — Та таке здоровенницьке!

— І в тебе! — закричав Кося. — І в кущах хтось сміється!

Враз із кущів вискочив кумедний хлопчик і затанцював, приказуючи:

— Це я вам для слуху причепив по вуху. Бо ви так співаєте, мов слуху не маєте. А потрібний слух талантам — співакам і музикантам!

— Ти хто? — здивувалися Кося і Колько.

— Ципа я! Вчуся на чарівника, співака-жартівника! То я пожартував.

— Ципо! Зніми з нас треті вуха, — попросив Кося. — Де ти бачив тривухих їжачків і зайчиків?!

— Ну, як не хочете, то зніму. Зараз заклинання проспіваю: "Ципа-дрипа-лімпампоні! Як-цидрак-цидрак-цидроні..." Ой! А далі як? Забу-ув! Ой, хлопці, біда! Я ж тільки вчуся на чарівника. І на уроці розчакловування слухав неуважно. Це ж за забуте заклинання буде мені покарання! Як стовп, стоятиму, не зможу зрушити з місця. Бачите? Ні рукою, ні ногою вже ворухнути не можу. І так стоятиму, аж поки заклинання згадаю. А як же я його згадаю, коли не вивчив?

— Нічогісінькі собі жарти! — розпачливо вигукнув Кося. — Виходить, ми на все життя тривухими залишимося?

— Пробачте, але доведеться вам мене виручати, якщо хочете, щоб я вас розчаклував. Зняти з мене покарання можуть лише мої вчителі музики Фасісоль і Дореміля. Фасісоль і Дореміля, коли справили весілля, об'єднали ноти всі — до-ре-мі-фа-соль-ля-сі! Усі ноти об'єднали і чарівниками стали — створюють вони пісні й заклинання чарівні. Отож біжіть до них, усе розкажіть і попросіть, щоб вони мене пробачили і покарання зняли.

— А де ж їх шукати, вчителів твоїх? — перезирнулися Кося і Колько.

* Продовження. Початок у № 12, 2004 р., № 1, 2005 р.

— Нашорошуйте свої треті вуха. Почуєте позивні — на них і біжіть.

Нашорошили Кося і Колько свої треті вуха, почули позивні й на ті позивні побігли. Бігли-бігли і нарешті вибігли на галявину. Бачать, стоїть будинок, схожий на покладений на бік рояль, а перед ним сидить просто на землі довговолосий дядечко в окулярах і гірко плаче. Здивувалися Кося й Колько, питають:

— Пробачте, чого ви плачете? Ви Фасісоль?

— Так! Я Фасісоль! І як мені не плакати, коли мою кохану дружину Доремілю викрав злий чаклун Дисгармон, який руйнує музику, ненавидить мелодію, не визнає гармонію, а тільки какофонію... — Фасісоль тяжко зітхнув. — А ви хто такі? І чого у вас по три вуха?

— Я їжачок Колько Колючка, а він — зайчик Кося Вухань. Треті вуха нам приліпив ваш учень Ципа. А розчаклувати не зміг, бо забув заклинання. І за це відбуває покарання, стоїть, як стовп! Не може поворухнутися.

— От неслух і ледар! Я ж йому казав, попереджав, щоб він нікого не зачаклував, поки не навчиться розчакловувати.

— Одмініть йому покарання! — прохально склав лапки Кося.

— Будь ласка, підкажіть йому заклинання! Бо інакше ми на все життя залишимося тривухими, — додав Колько.

— Я б з радістю вам допоміг. Та сам нічого зробити не можу. Лише разом з Доремілею маємо ми чарівну силу.

Кося і Колько розгублено перезирнулися.

— Стривайте! — раптом схопився Фасісоль. — Це ж добре, що ви нагодилися. Допоможете повернути мою Доремілю! Сам я не міг піти до чаклуна Дисгармона, бо один чарівної сили не маю, тож боротися з ним не можу. Але якщо ви відвернете увагу Дисгармона, я нищечком проберусь у його халабуду і знайду Доремілю. Разом ми переможемо чаклуна.

— А як нам відвернути його увагу? — запитав Колько.

— Заспівайте якусь чудернацьку пісню, безладну і гучну.

Кося і Колько погодились, і Фасісоль повів їх до Дисгармона.

На краю галявини, де стояла халабуда з поламаних музичних інструментів — гітар, скрипок, барабанів, акордеонів, кларнетів, — Фасісоль сказав:

— Я, ховаючись за кущами, обійду галявину, а ви йдіть до халабуди і співайте!

Кося і Колько підійшли до халабуди й голосно, як тільки могли, заспівали:

Гей, чаклуне, вийди з хати!
Будем ми тобі співати!
Бумбараса-бумбарах,
Незважаючи на страх!

Поламана віолончель, що слугувала дверима халабуди, відхилилася, і звідти вийшов патлатий дядечко з зеленою бородою.

— Чого вам треба? — грізно спитав він.

— Ми з гурту "Заїжаки"... — тремтячим голосом мовив Колько.

— Співаємо пісні, безладні і гучні! — писнув Кося.

— А-а! Це я люблю! — усміхнувся чаклун. — Співайте!

І раптом Кося і Колько відчули, що в головах у них порожньо, як у дірявих бочках, — жодної думки, жодного словечка.

— Чого ж ви мовчите? — невдоволено мовив чаклун. — Щось ви мені не подобаєтесь. А може, ви шпигуни?! Зараз перевіримо!

— Ми пропали! — прошепотів Кося.

З халабуди долинула чарівна музика, і всі поламані музичні інструменти, з яких складалася халабуда, стали враз цілими-цілісінькими і теж заграли.

Чаклун верескнув:

— Знов об'єднатися змогли! Вони мене перемогли! — і зник. А з халабуди вийшли, обнявшись, Фасісоль і Доремілька.

— Спасибі вам, хлопці! — мовив Фасісоль. — Допомогли ви нам!

— Але ж ми так і не заспівали... — зітхнув Колько.

— Нічого, нічого! Ще навчитеся співати! — всміхнулася Доремілька. — А тепер біжіть до Ципи. Ми вже зняли з нього покарання і підказали потрібне заклинання.

Але Косі й Колькові бігти не довелося: як за помахом чарівної палички, вони вмить опинилися на галявині біля Ципи. Радо всміхнувшись їм, він заспівав:

Ципа-дрипа-лімпампоні!
Як-цидрак-цидрак-цидроні!
Ципа-дрипа-лімпампуха —
Геть зникайте треті вуха!

І враз треті вуха у Косі й Колька зникли.

— Вибачте, — сказав Ципа. — Більше не буду легковажним і неуважним. Бувайте здорові! Побіжу вчитися на справжнього чарівника!

Колько Колючка зітхнув:

— І нам, мабуть, треба ще вчитися... Не доросли ми до співаків... Ходімо на уроки — дзвоник кличе.

(Далі буде)

Художник
Н. КОХАЛЬ

Подорож у сиву давнину

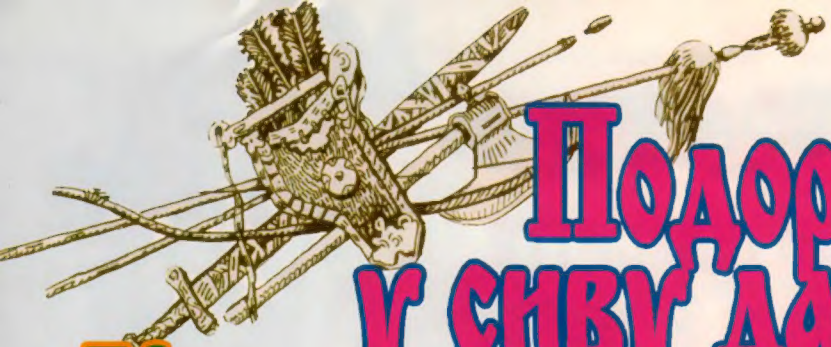

Клуб філателістів, започаткований на сторінках журналу Поштарочкою і Барвінком, сьогодні відзначає другу річницю виходу перших марок із серії "Історія війська в Україні" у видавництві "Марка України". Вони розповідають про розвиток військової справи у наших предків. Першими з'явилися марки із зображеннями давньослов'янських воїнів четвертого — шостого століть. Це представники різних племен: готи, гуни. Торкаємося марок — і ось ми вже разом із нашими пращурами вирушаємо у військовий похід. Роздивляймося уважно тогочасне озброєння: списи, сокири, дротики, довгі ножі, луки з отруєними стрілами. Коней тоді ще не використовували, а для захисту воїни мали лише щити. Спробуйте підняти один — ого який важкенний! Хоча військова справа у давнину була ще не досить добре організована, воїни вміли влаштовувати засідки, переходити ріки, тривалий час маскуватися під водою, зносити спеку й холод.

Сьогодні в клубі філателістів порядкує Барвінок, бо Поштарочка перебуває в Азербайджані, а потім вирушить до Вірменії. "Укрпошта" нещодавно відкрила обмін міжнародними електронними переказами між Україною і цими країнами.

В Азербайджані Поштарочку вразили тамтешні майстри. Вона не могла намилуватися виробами з карбуванням, гравіюванням по металу, різьбою по дереву, каменю, плетінням і вишивкою. Найчастіше там вишивають троянди, нарциси, лілеї, мак, квіти гранатового, айвового, аличового дерев. А також пари солов'їв, павичів, голубів, папуг, перепілок. Одяг азербайджанці здавна прикрашають золотим шиттям, перлами, бісером, блискітками.

У Вірменії Поштарочка потрапила на день святого Вардана. Це спогад про поразку вірменських військ у битві з персами, які прагнули силою повернути вірмен від християнства до язичництва. І хоча перси перемогли в битві, вони втратили стільки воїнів, що змушені були відмовитися від свого наміру. А вірмени зберегли християнську віру. Поштарочка в захопленні від вірменських килимів — без них тамтешні жителі з прадавніх часів не уявляють свого побуту.

А тепер запитання тим із вас, барвінчата, хто хоче отримати призи від Поштарочки й "Укрпошти". Напишіть у своїх листах, що ще, крім марок, колекціонують філателісти?

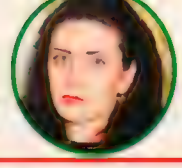

Леся МОВЧУН

Лабораторія Макара Макарончика

На горищі, за порогом відкриття

ЗАЯВА В МІЛІЦІЮ

Ми, мешканці висотного будинку в центрі міста ... (написано нерозбірливо), просимо обстежити горище. День і ніч звідти лунають крики, схожі чи то на "Еврика!", чи то на "Ой, рука!". Чути важкий тупіт якогось вгодованого гризуна і звук від поїдання паперів. Іноді з горища спускається веснянкуватий дідусь, який називає себе доктором макаронічних наук. Висипавши на смітник недогризені книжки, він задоволено усміхається і повідомляє, що стоїть на порозі наукового відкриття. Чи справді на горищі є поріг наукового відкриття, ми не знаємо, бо дивакуватий дідусь нас на той поріг не пускає.

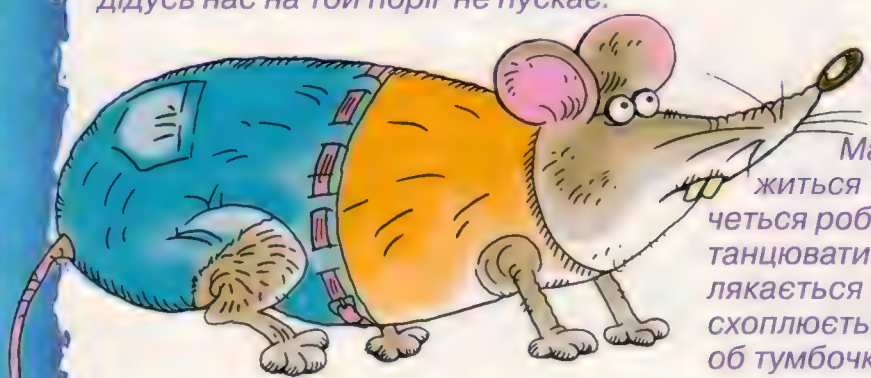

З ІСТОРІЇ ХВОРОБИ

Макар Макарович Макарончик скаржиться на безсоння. Серед ночі йому хочеться робити наукові відкриття, а зробивши їх, танцювати і радісно кричати. Пацюк Порфирій лякається несподіваних витівок професора, схоплюється з ліжка і боляче вдаряється носом об тумбочку.

З ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Я, лаборант Порфирій, сьогодні вночі прокинувся від криків добродія Макарончика. Нестямившись, я зачепив своїм довгим хвостом розкладені на столі і приготовлені для експерименту букви. Вони перемішались і утворили неправильні слова. У кожному з цих слів є щось зайве. Щиро каюсь і прошу допомоги в барвінчат. Треба виправити помилки і відшукати слово, яке не постраждало від переміщування. Обіцяю за найкращу відповідь надіслати приз — книгу, яку я ще не починав гризти.

БАГАТОЧИСЛЕННИЙ, ВИЙНЯТКОВИЙ, ВЕЛИКОДЕНЬ,
МАСШТАБ, СВЯЩЕННИК, ОСВІДЧЕНИЙ, ЧЕШСЬКИЙ,
ЩАСТЛИВИЙ, ДВОХДЕННИЙ, СІЯЮЧИЙ.

Найкраще розібралася з іграшковими осами і нагороджується книгою Анастасія ШУРХАЙ із Чернівецької області

Правильні відповіді (№ 1, 2005 р.)

Гірницький і узгір'я — споріднені слова. Гористий край, гірський потік, гірничий інститут, горянський звичай, горішній поверх.

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

МИШІ У ТЕНІС НЕ ГРАЮТЬ

Миші у теніс не грають. Хіба що в мультиках. Однак вони тепер за те, щоб на знаменитому Уїмбілдонському турнірі було використано якнайбільше тенісних м'ячиків. Бо саме з них англійці роблять житло для мишей, які стали бездомними після збирання врожаю на полях. Вони вже виклали гірками-квартирками 350 тисяч м'ячиків. Проте ще ніхто не знає, чи затишно живеться норушкам у таких "хмарочосах".

ТИМОФІЙ – ГЕРОЙ

Справжнім героєм став кіт Тимофій із міста Лебедина Сумської області. Коли в будинку почалася пожежа, всі міцно спали. Тимофій вчепився господарю у волосся і розбудив його. Нагорода котові — медаль за відвагу на пожежі та ящик рибних консервів.

ОБІД ЗА ТРИ ДНІ

Скільки часу витрачає твоя мама, щоб приготувати обід? Не встигаєш зголодніти після сніданку, а вона вже й борщику наварила. Добре, що ти з мамою живеш не в Антарктиді. Бо там вона готувала б обід... три дні. На крижаному континенті понижений атмосферний тиск. Та все ж, якщо тобі з мамою доведеться варити борщ в Антарктиді, скористайся секретом полярників: готуйте його в герметично закритому посуді.

ХОЧЕШ – ВІР, А НІ – ТО ПЕРЕВІР...

- Давні римляни називали водопровідників "майстрами свинцевих справ".
- В Україні живуть 25 видів летючих мишей.
- Половину звуків мови бушменів, які живуть в Африці, європейці не можуть ні вимовити, ні записати.
- У білки постійно ростуть зуби.
- Найбільший острів в Індійському океані — Мадагаскар.

ФАН-КЛУБ

До клубу "Форвард" уже надходять листи про те, як назвати фан-клуб уболівальників українського футболу, що створюється "Барвінком" і Федерацією футболу України. А як би назвав його ти, барвінчатко? Кожен, *хто надішле до редакції листа*, отримає посвідчення члена фан-клубу. Авторів найцікавіших пропозицій буде нагороджено м'ячами. Найактивніші фани побувають на одному з матчів нашої збірної, де зможуть поспілкуватися з улюбленими футболістами.

Ще одне завдання — намалюй емблему нашого фан-клубу.

УЛЬТРАЗ – ІТАЛІЙСЬКІ ФАНИ

Бразильським уболівальникам не поступаються своєю затятістю італійські. Сорок років тому в Італії навколо футбольних клубів почали формуватися перші об'єднання фанів, яких тут називають ультраз. Фан-клуби отримують від керівництв команд допомогу: купують абонементи на матчі за півціни, найактивніші їх члени їздять на ігри в інші міста й країни. Ультраз — це завжди барвисте шоу на трибунах: величезні гасла, прапори, феєрверки. Італійці з радістю одягають клубні футболки й шарфи, щоб підтримати свою команду.

Проте останнім часом уболівальники вчиняють безладдя. Та якщо раніше билися фани команд-суперників, то тепер вони дедалі частіше "воюють" із поліцією, забуваючи, що спорт — це мир.

ТАБЛО ПЕРЕМОЖЦІВ

Переможцями одинадцятого і дванадцятого турів стали й отримали футбольні м'ячі Аня КОНОНЕНКО з Київської, Тарас ІВАЩЕНКО з Житомирської, Василь ЛЕБЕДЄВ із Черкаської, Максим БУСЕЛ із Чернігівської областей.

СЮРПРИЗ ВІД "ДНІПРА"

Футбольний клуб "Дніпро" нагородив Вікторію ЗАСІДКО з Івано-Франківська плакатом із фотографією команди — це сюрприз барвінчатку за гарний лист.

НАЙБІЛЬШИЙ СТАДІОН У СВІТІ

На запрошення бразильських уболівальників наш м'ячоліт мчить до Ріо-де-Жанейро — на "Маракану", найбільший у світі стадіон. Відкрито його у 1950 році — до чемпіонату світу. Тоді у фіналі бразильці під шалене вболівання 199 850 своїх фанів поступилися збірній Уругваю. "Маріо Філью" (так офіційно називається стадіон) побив усі світові рекорди відвідуваності. Для бразильців це не просто місце, де проводяться змагання, для них — це святиня, національна гордість. А щоб ви уявили, що діється на стадіоні під час матчів, погляньте на поле. Воно відділене від трибун ровом із водою. Бо коли чаша "Маракани" вирує футбольними пристрастями, запальних фанів не можуть стримати ніякі поліцейські кордони.

РЕПОРТАЖ ВЕДЕ...

Привіт, барвінчата!

Це я, горобчик Гол із стадіону "Олімпійський". Радо поділюся з вами новими смішинками з коментаторської кабіни:

"Удари данців неточні: то вище воріт, то нижче воріт".

"Пішов до центра поля Тихонов. Гадаю, до кінця матчу дійде".

"Так, нелегко стримувати атаки. Ну нічого, треба затиснути зуби в кулак..."

А вчора я почув розмову двох хлопців біля стадіону. Б'юсь об заклад, що то були не барвінчата:

— Не знаєш, як закінчився учорашній матч?

— Так ти ж учора ходив на футбол!

— Ходив... Але перший тайм простояв у черзі за сосисками, а другий — за "Живчиком".

САМ СОБІ ТРЕНЕР

ІГРИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ТЕХНІКИ ГРИ У ФУТБОЛ

НА ДВА ПОЛЯ

У грі беруть участь 2 команди по 8 гравців. На кожній половині поля грають четверо нападаючих однієї команди проти чотирьох захисників іншої. Нападаючі намагаються забивати м'ячі, а захисники перешкоджають цьому.

Якщо захисники відбирають м'яч, вони передають його гравцям своєї команди на іншій половині поля. Гравцям заборонено переступати середню лінію. Нейтральне поле слід долати довгими передачами.

Відповідальний за випуск Анатолій ЯНГОЛЬ

Вче

Кажуть, колись у Палермо* жив принц, що знав усякі чудеса. Коня він навчив їсти м'ясо, його собака жував сіно, а осел танцював тарантелу*, ще й вибивав на бубні копитом.

Але найбільше пишався принц своїм котом.

Десять літ поклав принц на те, щоб кіт забувсь, що він кіт, і коли врешті домігся, чого хотів, то сказав своїм друзям:

— Приходьте до мене завтра на вечерю і побачите чудо.

Друзі погодилися. А один поміж них, чоловік мудрий і здогадливий, подумав так: "Коли мова йде за кота, то не зле б про всяк випадок захопити мишку".

Він так і зробив.

Другого дня всі зібралися в палаці. Там було наготовлено пишного стола. А посеред столу непорушно, немов статуя, стояв на задніх лапах вчений кіт і держав запалену свічку.

Коли гості посідали до столу, слуги почали носити на позолочених блюдах їжу. Стояв такий смачний дух, що в гостей аж слина потекла. А кіт? Кіт геть і вусами не змигнув. Він, не зворухнувшись, держав свічку, а вона палала в нього в лапах.

Принц оглянув усіх урочистим поглядом.

— А чи не я вам казав! — вигукнув він.

Гості були в захваті.

Тільки один поміж них мовчав. Він поклав коло себе крислатого капелюха, заквітчаного перами, і непомітно пустив під нього мишку.

Італійська народна казка

ний кіт

Мишка, відчувши волю, зараз показала з-під капелюха свою гостреньку мордочку. Як тільки кіт побачив мишку, вмить забув усе, чого його вчив із такою запопадливістю принц. Свічка полетіла вбік, задзвеніли побиті келихи, а кіт ухопив мишку й побіг, задерши хвоста. Всі гості засміялися. А принц почервонів з досади й сорому.

Переклав Борис ХАРЧУК

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками:

Палермо — місто в Італії;
тарантела — танець.

Художник О. МАМАЄВА

Міністерство охорони загадок продовжує створювати абетку українських народних загадок. А початок її шукай на сторінках "Барвінку" 2004 року — візьми журнали у друзів чи в бібліотеці. Сьогодні маєш, читачику, загадки, відгадки на які починаються літерою С. Біля відгадок, розміщених унизу, запиши відповідні номери. Потім відповіді з указаними номерами загадок перепиши на окремий аркуш паперу (не псуй журнал — матимеш власну абетку загадок) і надішли до редакції. Кращі роботи отримають нагороди від Міністерства охорони загадок

Абетка
УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ЗАГАДОК

1. **Сикинь, сикинь, кістку викинь, а м'ясо з' їж.**
2. **Висить шапличок, а в тім шапличку сімсот козачків.**
3. **Золотий пішов, а срібний прийшов.**
4. **Що це за птиця, що сонця боїться?**
5. **Нижче трави, вище гори.**
6. **Веселе дерево весело співа, — кінь на барона хвостом кива.**
7. **Без рук, без ніг, а підперезаний.**
8. **Між двома дубами зав'язло порося зубами.**

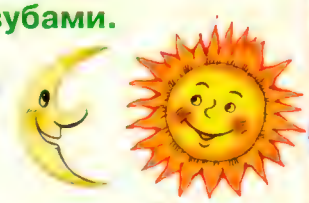

Скрипка
Слива
Сніг
Сніп
Сокира
Сонце і місяць
Соняшник
Стежка

ВІДПОВІДІ НА ЗАГАДКИ, надруковані у № 1

Рак 6
Ранок 4
Редька 2
Решето 8
Риба 5
Річка 1
Роса 3
Рукавиця 7

Анатолій
ГРИГОРУК

ЗБИТОШНА* БАБУСЯ

В лісовій хатинці
На курячих ніжках
Бабуся Ягуся
Підвелася з ліжка.
Виду не вмивала,*
Кучми не чесала,*
Скочила на помело,*
Наче вершник у сідло,
І в Київ помчала.

Захотілось Бабці
"Відтягнутись класно",
Оглянути давнину,
Будови сучасні,
Навідати казино,
Попоїсти ескімо,
Випить пепсі-коли,
Завітати в дитсадки,
Коледжі і школи...

А насправді — мала намір
Побешкетувати,
Щоб із неї усі діти
Могли приклад брати.

Ось уже й Святошин,*
Вже початок міста.
Біжить автострада
Широка і чиста.
Дивиться даїшник:*
Двірничка з мітлою,
Патлата, горбата,
І ніс кочергою.
А ще ж бо у неї
Мітла якась дивна —
Несе пасажирку,
Немов реактивна!

Порушує Бабця
Всі правила руху,
Свистків міліцейських
Зухвало не слуха,
Немов пластиліном
Заліпила вуха.

Нагло з сміттям урни
Бабуся валила,
Вітраж біля цирку*
Навмисно розбила.
За тролейбусні дроти
Мітлою чіплялась
Й на Хрещатику в метро
Зайцем покаталась.
Від цукерок папірці
Під ноги шпурляла
Й на сигнали світлофора
Зовсім не зважала...
Толочила квітники,
Бризкалась в фонтані
Ще й волала: "Мені любі
Всі вчинки погані,
Тож їх більше показуйте
На телеекрані!".

По рації полинули
Суворі накази:
"Постові і патрулі,
Порушницю на мітлі
Арештуйте зразу!"

Ото мали вже запарку
Міліцейські сили,
Поки Бабцю в Гідропарку
В шашличній зловили!

СЯ ЯГУСЯ

КАЗКА

Засідав найвищий суд,
Виступали свідки,
Але так і не збагнули,
Хто ця Бабця й звідки.
— Прошу, — мовив захисник, —
Зважити на ветхий вік.
Певен, що збитошне все
В Бабці від склерозу,
Тож хіба вона несе
Для киян загрозу?!..

Суд все чесно обсудив.
Зважив всі деталі
Й виніс вирок, як Бабуні
Жити в світі далі:
"За провини чималі
Бабцю покарати —
І у місті, і в селі
Із кожної хати
Їй щоденно на мітлі
Дітлахів катати!"

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками:

збитошна — та, яка бешкетує, пустує;
вид — обличчя;
кучма — скуйовджене волосся;
помело — мітла;
Святошин — район Києва;
даїшник — працівник державної автоінспекції;
вітраж — вікна, двері із шматочків кольорового скла.

Художник В. ДУНАЄВА

Урок проведе...

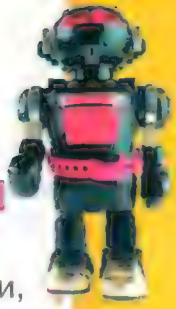

Невдовзі в Японії в молодших класах уроки, пов'язані з наукою і технікою, проводитимуть не вчителі, а ... . Учені вважають, що вони зможуть більше зацікавити школярів, ніж звичайні педагоги. Якщо розгадаєш кросворд, то виділені клітинки підкажуть тобі, хто проведе сьогоднішній урок і в Роботоленді.

1. "Електрична" риба.
2. Найдовші канікули.
3. Середульший "брат" сніданку та вечері.
4. Він починається ранком.
5. Смачний вершечок торта.
6. Збільшувальне скло.
7. Маленьке око.
8. Дірявий посуд.
9. Тримач наїдків.
10. Гараж для трамваїв.
11. Тварина з двома "хвостами".
12. Тканинна рослина.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

А тепер — міні-урок. Робот — автомат, що може виконувати, як людина, певну роботу, передавати інформацію і навіть думати. Це слово з'явилось у 1929 році, коли письменник Карел Чапек написав фантастичний роман "Розумні універсальні роботи". Хоча історики стверджують, що першу розумну машину — водяний годинник — було створено ще у 250 році до нашої ери.

На цьому урок закінчуємо, бо треба готуватися до прийому сенсаційних новин із Титана — супутника планети Сатурн. Зустрінемось у Роботоленді!

Ребус

ПРОЧИТАЙ ПРИКАЗКУ

Прочитай сховану в ребусі приказку про лютий.

ТАК — НІ?

Вибери правильні відповіді, літери, що стоять біля них, впиши у кружечки внизу — прочитаєш народну мудрість.

1. Сороки літають у вирій?
   І так ⟷ ні З
2. Лютий — найкоротший місяць?
   Д так ⟷ ні К
3. Вода у річці солона?
   А так ⟷ ні О
4. Їжак узимку спить?
   Р так ⟷ ні Т
5. Земля обертається?
   В так ⟷ ні Б
6. Куріння шкідливе для здоров'я?
   Я так ⟷ ні Є
7. У людини сорок зубів?
   Щ так ⟷ ні С
8. Сова живе у норі?
   А так ⟷ ні Ь
9. Книга — джерело знань?
   М так ⟷ ні Т
10. Бджола — комаха?
    У так ⟷ ні Ж
11. Котигорошко сміливий?
    Г так ⟷ ні Б
12. Ніс — орган слуху?
    М так ⟷ ні Л
13. Сірники — іграшка?
    П так ⟷ ні А

1 2 3 4 3 5 6 5 7 8 3 9 10 11 3 12 3 5 13

Чарівник-мандрівник Гіпноз Забувайло під час своїх подорожей назбирав повну скриньку цікавих історій. Проте Гіпноз часто забуває свої справжні пригоди, а натомість вигадує дуже схожі на правду небилиці. Спробуй розпізнати, яка з двох історій правдива.

Мандруючи тропічними лісами Південної Америки, Гіпноз Забувайло потрапив у сильну зливу і змок до нитки. Коли дощ ущух, він спробував розпалити багаття. А щоб вологі гілки краще горіли, посипав їх порошком магнію — металу, що здатний горіти. Відтоді мандрівник завжди бере з собою магній.

Одного разу, роздивляючись у бінокль веселку, Гіпноз нарахував вісім смужок. Окрім семи звичних, побачив ще одну — білу, яку неозброєним оком не видно.

Такі заморочки для кмітливих вміщуватимуться у "Барвінку" щономера — аж до жовтня 2005 року. Серед тих, хто розпізнає 12 правдивих історій, розігруватимуться 12 призів, у тому числі й фотоапарат. Відповіді до редакції слід надсилати не щомісяця, а наприкінці конкурсу. Перші три заморочки шукай у "Барвінку" № 11, 12, 2004 р. (візьми їх у друзів чи в бібліотеці) та у №1, 2005 р.

Віра Малій

КАПЕЛЮХ, БРИЛЬ — ЦЕ...

Спробуй дізнатись, як ще називають капелюх, бриль.

1	2	3	4	5	6	7

Перша літера ділить букет навпіл.
Друга ранок починає.
Третьою починається єдине слово в українській мові.
Четверта любить сичати.
П'ята тричі зустрічається у каравані.
Шоста стрибнула всередину банки.
Без сьомої букви якір перетвориться на хворобу.

ЗАПИТАННЯ ВІД КОЛЮЧИКА

Правильно прочитала запитання їжачка Колючика, ствердно на нього відповіла і нагороджується книгою казок Настуся БАБЕНКО з Київської області. Їжачок Колючик обіцяє всім барвінчатам восени нову цікаву крутиголовку з призом.

РОЗУМНИКИ Й РОЗУМНИЦІ!
Щомісяця серед тих, хто правильно відповідатиме на всі завдання із мосї торбинки, розігруватиметься приз.

Дядечко ЗАПИТАЛЬНИК

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, надруковані у № 1

Сніжинка. Кросворд. 1.Синиця. 2. Врожай. 3. Снігур. 4. Негода. 5. Січень. 6. Сорока. 7. Місяць. 8. Погода. 9. Миша. 10. Грім. 11. Іній. 12. Небо. 13. Кінь. 14. Вода. 15. Літо. 16. Коло.

Ґавина огорожа. Равлик повзе, повзе і вгору вилазить.

БАРВІНЧАТКО!
Відповіді на завдання і конкурси цього номера надсилай на окремих аркушах паперу (в одному конверті) і на кожному зазначай свої прізвище, ім'я, адресу. Так у тебе буде більше можливостей виграти один із призів.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

В ЕФІРІ ТЕЛЕКОМПАНІЯ "Няв+гав+цвірінь"

Няв-гав-цвірінь-привіт, шановні телеглядачі-барвінчата!

Дозвольте відрекомендуватися: Я — кіт Бегемот, на прізвисько Балакучий, для друзів — просто Балакучий Мотя. А за рішенням парламенту Барвінкової республіки відтепер — ще й головний продюсер і провідний журналіст телекомпанії "Няв + гав + цвірінь". Щомісяця запрошуватиму вас у телемандрівку, щоб ознайомити з живим світом нашої планети.

З якої смуж зебра починає

Починаємо наш перший телерепортаж з Африки. Тут нам призначено побачення із смугастою родичкою коня — зеброю Стосмужкою. Як же нам упізнати її серед інших зебр? Так, міркуймо: вона Стосмужка — значить, у неї сота смужка має бути якоюсь незвичайною. Починаю лічити смужки ось у цієї зебри. Ой, не встиг, бо вона повернулася іншим боком. Почну знову. А з якої смужки слід починати рахувати — з білої чи чорної?

— Іго-го-го! Привіт, Мотю! Ти що тут робиш?

— Та ось, щоб знайти тебе, Стосмужко, почав лічити смужки...

— Марна справа, Мотю! Адже й досі ніхто не знає напевно, з якої смужки ми, зебри, починаємось. Європейці вважають, що ми білі, а смужки у нас чорні. Та африканці кажуть, що ми чорні, а смужки у нас білі.

— А чого ж тебе називають Стосмужкою? Хтось лічив твої смужки?

— Так, це вчені досліджували наші візерунки. І один із них встановив, що моя сота смужка відрізняється від сотої смужки моєї мами.

— А сто перша така сама?

— Вченому не вистачило терпіння, далі він уже не лічив наші смужки, а просто розглядав.

— Навіщо?

— А це великий зебрячий секрет.

— Ой, а наші телеглядачі-барвінчата так люблять секрети...

— Гаразд, слухай. Наші візерунки — це як імена. За ними ми впізнаємо одна одну — адже візерунки смуг у нас у всіх різні і не повторюються.

— Але таке багатосмугове ім'я дуже важко запам'ятати!

— Ось тому для всіх зебри наче однакові. Проте ми маємо хорошу пам'ять і зір. Наприклад, щойно народженому лошаті-зебреняті треба всього-на-всього три дні, щоб запам'ятати назавжди всі смужечки на маминій "сукні". Протягом цього часу

мама нікого не підпускає до свого маляти. Зате потім воно вже ніколи ні з ким її не сплутає.

— А навіщо вам взагалі смужки? Адже через них ви здалеку помітні левам, які на вас полюють.

— Ой, Мотю, ти такий допитливий! Гаразд, слухай ще один наш секрет. Сонячного дня нас і справді добре видно. Але ж і ми маємо хороший зір, тож хижаків помічаємо здалеку. І тікаємо. Зате під час бігу наші смужки зливаються із степовою травою — і ми стаємо майже невидимими. І в сутінках смугасте

"вбрання" допомагає нам замаскуватися серед рослин.

— Дуже дякую, Стосмужко, за розповідь.

— Як, Мотю, а третій зебрячий секрет почути не хочеш?

— Хочу, ще й як — аж вуса від нетерпіння застрибали.

— Цей секрет мені повідав той самий учений, що досліджував мою соту смужку. Він вважає, що зебри —

...ки ...ться?

найпримітивніші коні. Але ми не ображаємося на цю думку. За нею виходить, що ми живемо на Землі дуже давно і що всі коні раніше були смугастими. Просто згодом вони втратили свої смужки, а ми зберегли їх! Ой, Мотю, лев! Тікаймо!

І зебри сімейства Стосмужки так помчали саваною, що невдовзі їх обриси злилися з горизонтом, і вони справді стали невидимими.

До наступної телемандрівки!

Репортаж допомагав вести Микола ПРУДНИК

Майдан пустунів

Ніна ЦУКАНОВА

ІНТЕРНЕТ

На болоті Очерет
Запровадив Інтернет:
"Досить нам, як пише преса,
Відставати від прогресу".
З ним погодились жучки,
Жаби, мошки і рачки.
Навіть Качка-клопотуха,
Щось почувши краєм вуха,
Привела з собою в ряд
Сім маленьких каченят.
Коли всі наговорились,
За запрошенням розсілись,
Очерет розкрив антену,
Як листки свої зелену.
Щось заплуталось — розплутав,
В мережу ввімкнув комп'ютер,
Підключив затим модем:
"Що ж, шановні, розпочнем.
Хто із вас усіх найменший,
В Інтернет піде він першим".
Встала Качка: "Кря-кря-кря.
Ось найменше Каченя —
Підштовхнула вона сина, —
Це розумненька дитина".
Очерет підняв малого,
Не чіпать, сказав, нічого,
Розказав йому, куди
Натискати: "Ну, ходи!"
Завагалось Каченя.
Попросило: "Можна я
В Інтернет візьму матусю,
Бо ходити сам боюся.
Я без мами і братів
Ще нікуди не ходив".

Провулок загадковий

Два друга:
чуб і дружка чуба.

Вулиця розумників

Як із трьох олівців зробити чотири?

Узвіз кмітливих

Прийшла темнота під наші ворота, питає лепети, чи дома понура.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, надруковані у № 1
Пилка. Вісімдесят. Дочка.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

Це твоя Україна

Мудра княгиня Ольга*

Оксана ДАНИЛЕВСЬКА

Княгиня Ольга почала правити в Києві у 945 році після смерті свого чоловіка — князя Ігоря. За звичаями тих часів володарем мав стати їх син Святослав. Але він був ще зовсім малим, тому влада перейшла до його матері.

Про життя княгині Ольги відомо, що була це жінка владна, вольова, правителька мудра і далекоглядна. За її правління Київська Русь стала могутньою державою.

Історичні джерела розповідають про перебування княгині Ольги у Царгороді — столиці Візантії, де вона прийняла християнську віру. Дійшли до нас і народні перекази про три помсти княгині древлянам за смерть князя Ігоря. Це слов'янське плем'я жило навколо міста Іскоростень (тепер місто Коростень Житомирської області) в лісах, або, як тоді казали, в деревах. З іменем Ольги в літописі пов'язана легенда про облогу Києва кочовиками-печенігами* в 968 році. На той час княгиня вже не правила державою. Князював її син Святослав. Він не захотів прийняти християнство, і тому між матір'ю та її войовничим сином часто виникали незгоди.*

Щороку 11 липня в усіх українських православних церквах пошановують велику княгиню Ольгу, яку було визнано святою більш як вісім століть тому.

Помста княгині

На високому березі річки, що губиться в густих лісах, височіє древлянське містечко Іскоростень.

Відтоді, як повстали його мешканці й убили князя Ігоря, тривога оселилася в кожній оселі. Не по правді вчинив князь. Іскоростенці сплатили йому данину. Та вирішив він, що цього замало, й став вимагати ще...

Знають древляни, що не минути їм помсти княгині Ольги.

От і сьогодні стурбовані люди висипали на вулицю. Пильно вдивляються у білу хмару, що швидко наближається.

— То не хмара, то наші голуби! — дивуються іскоростенці. — Ті, що ми їх віддали княгині як данину — по три голуби від кожного двору. Але чому вони повертаються? Чому за ними тягнеться дим?

Голуби покружляли над головами людей і розлетілися по своїх домівках.

— Ой лишенько! — заголосили жінки. — Птахи принесли вогонь. До їхніх лапок прив'язані жевріючі трісочки!

Одна за одною спалахували дерев'яні хати. Іскоростенці кинулися гасити пожежу. Та де там! За кілька годин від міста лишилося чорне згарище.

Люди шукали прихистку на березі річки. Потомлені діти поснули, а дорослі журилися, як жити далі.

— Жорстоко помстилася нам княги-

* Продовження. Початок у № 1, 2005 р.

ня, — мовив старійшина громади.

— І звідки привіз князь оту красуню? — запитав хтось.

— Чув я, що вона чужинка, але царського роду. Коли настали важкі часи для її батька, довелося їй покинути батьківський дім. Так вона опинилася в Києві, де й побачив її князь Ігор і взяв за дружину.

— А мені розповідали, — додав молодий чоловік, — що Ольга — перевізникова донька. Напередодні свята Івана Купала нібито наснився дівчині сон, що місяць упав їй у руки. У купальську ніч вона з подружками пішла до лісу збирати трави, плести купальські вінки. Аж тут з гущавини вийшов лицар. Підійшов до дівчат і спитав, де знайти перевізника. Ольга сказала, що вона його донька. Батько нездужає, тож сама перевезе незнайомця.

Тихо хлюпотіли весла. Лицар — а то був князь Ігор — не зводив з дівчини очей. Довго розмовляли вони. Ось уже й берег. Та князь не поспішав прощатися з дівчиною. Забув і про дружинників, і про лови. "Ти не лише красуня, а й розумна, — сказав він Ользі. — Будь мені за дружину".

Так перевізникова донька стала княгинею.

Ніч і тиха розповідь заколисали згорьованих, потомлених людей, але тривожними були їхні сни...

Минули віки, та не забулась у пам'яті народній помста княгині Ольги. Кажуть, що відтоді іскоростенські майстрині стали вишивати лише чорними нитками.

Рятівник Києва

Княгиня Ольга втомлено відійшла од вікна. От іще одна ніч минає. А новий день не віщує нічого доброго. Кільце облоги Києва печенігами стискається. Уночі з Подолу* долинає іржання їхніх коней. На захід і південь — теж печеніги. Ні вийти з міста, ні звістку послати князю Святославу. А в місті вже бракує харчів і води. Скільки зможуть протриматися його мешканці?

Тяжко зітхнула княгиня. Прикро їй, що син відмовився прийняти християнство, не дослухається до материних порад. Воює з ворогами по чужих землях. Чи не благала його й цього разу не йти за Дунай, не кидати дітей своїх, люд київський без захисту.

— Княгине, матінко, — вбігла, не привітавшись, дівчина. — Наказуйте будити княжичів і мерщій одягати — щось гамірно в місті. Усі біжать до муру, що проти Дніпра. Може, князь повертається?

Ольга перехрестилася, мовчки пішла у покої онуків.

З першими променями сонця, тримаючи малого княжича Володимира за руку, попрямувала до Дніпра. Старші онуки — Ярополк і Олег — йшли попереду і розпитували боярина*, що сталося.

— Знайшовся хлопчина-підліток серед люду київського, — долітали до Ольги слова боярина, — який вирішив вибратися з міста й повідомити людей, що були на лівому березі Дніпра, про печенігів. Хто він — ніхто не відає. Казав, що вміє по-печенізьки. Узяв вуз-

дечку й пробрався за мури київські. Блукав ярами, розпитуючи, чи не бачили його коня. Печеніги хлопця не займали, бо думали, що свій. Так пробрався він до Дніпра. Скинув одіж і поплив. Печеніги, оговтавшись, почали наздоганяти хлопця стрілами, та все марно. Щасливо дістався він лівого берега — люди побачили його й поспішили човном назустріч. Переказав він їм слова киян: "Якщо не підступите завтра до міста, не витримаємо облоги". Тамтешній воєвода Претич наказав удосвіта підпливти на човнах до Києва, зчиняючи крик і галас. Злякалися печеніги, подумали, що князь Святослав із дружиною повернувся з походу, і відступили від міста.

— Слава Богові,— прошепотіла княгиня й міцніше стисла руку княжича Володимира.

Кияни, не гаючись, послали звістку про печенігів князю Святославу. Невдовзі прибув він до Києва і прогнав печенігів у їхні степи.

(Далі буде)

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками

Царгород — так у Київській Русі називали столицю Візантії місто Константинополь;

печеніги — кочові племена з Причорноморських степів, що нападали на Київську Русь;

Поділ — один із найдавніших районів Києва;

боярин — великий землевласник, який належав до київського двору і входив до військової дружини князя.

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

НАЙСМІШНІШЕ СЛОВО

Це слово ***"вихопні"***. Так моя прабабуся називає пиріжки. Мабуть, тому, що вихоплює їх із гарячої олії.

Олександр КІНАЩУК, Рівненська обл.

Найсмішніше слово — ***"мапа"***. Одного разу вчителька сказала, щоб ми уважно роздивилися мапу. Мені стало дуже смішно, бо всі думали, де та мавпа.

Олександра СОПІЛЬНЯК, Полтавська обл.

Найсмішніше слово ***"калабаня"*** говорить моя бабуся. І одразу перед очима зринає веселий дощ і великі калабані (калюжі). Всі думають, що воно означає "коло бані", і запитують, а чому коло бані.

Ольга ЧЕПУРНА, Чернігівська обл.

Мені найсмішніше слово "подарувала" корова — прабабуся йшла ***"цєпати"***, а не доїти корову.

Вікторія САВІЦЬКА, Івано-Франківська обл.

Коли до мене приходять друзі і ми починаємо дуже голосно розмовляти, до кімнати зазирає мама й каже: "Хлопчики, у вас дуже крикливі репетулі. Скажіть їм розмовляти тихіше". Після цього всі починають сміятися. ***"Репетулі"*** — найсмішніше слово.

Роман ЛЮДВИЧЕНКО, Київська обл.

Листів на конкурс "Найсмішніше слово" надходить дуже багато. Тож господарі "Веселого коша" славні козарлюги Гриць Всезнайло та Ясь Всевмійло вирішили продовжити його. Надсилайте, сміхотунчики, свої розповіді про найсмішніше слово. Автори найцікавіших наприкінці року отримають веселі призи.

ПРИКОЛЬНИЙ СЛОВНИЧОК

МАНІВЦІ		дорога до кабінету директора школи
МАРАФОН		коридор після дзвінка на урок
МАРМЕЛАД		солодкий пластилін
МАРШ		пісня голодного животика
МАСКА	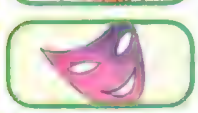	міні-протигаз, розумне обличчя двієчника
МАСШТАБ		лінійка, якою міряють планету
МАТЕМАТИКА	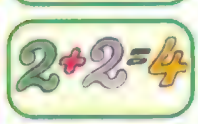	дім задач, найхитріший урок
МАТЧ		битва м'ячолобів
МАФІЯ		трутні у вулику
МАШИНА		хатка на колесах

СЛОВНИЧОК УКЛАЛИ:

Олена ОСАДЧА із Запорізької, Олена МАКОРТЕТ із Миколаївської, Олена СЕМИБАЛАМУТ із Полтавської, Марія ДАМАНСЬКА з Рівненської, Віталій ЛІБЕРНИЙ, Наталя ОСТРОВСЬКА з Тернопільської, Ольга САПСАЙ із Черкаської областей.

Сміхотунчики! Спробуйте прикольно розтлумачити такі слова: мед, медаль, медуза, метр, метрополітен, метушня, мжичка, мило, мисливець.

ПЛУхаТАхаНИхаНАха

Прочитайте приказку:

ЗНАТИ І МІРУ
В ТРЕБА ЖАРТІ

УВАГА! НАГАДАЙ МАМІ, ПІДКАЖИ БАБУСІ!

Якщо тобі, барвінчатко, мама з татом, бабуся з дідусем передплатили "Барвінок" на три місяці чи півроку, нагадай їм, щоб продовжили передплату до кінця року. А ще підкажи, що зробити це треба негайно — так зекономите трохи грошей. У другому півріччі журнал стане дорожчим. Сьогодні ж його можна передплатити ще за старою ціною.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

ХТО ЩЕ НЕ ЗНАЄ, ХАЙ ПОСПІШАЄ!

ВІВАТ, ВІВАТ! МУДРЕНЬКІ БУДЕМО!

Хто ще не знає, що на сторінках "Барвінку" діє "Фраззоопарк", хай поспішає сюди — на Медовий острів. Тут на нас чекають фразеологічні ведмеді. Це я, король славнозвісної країни Мудрагелії Мудрило Перший і Останній, запрошую вас сюди.

Найвправнішим ведмеделовом визнано і нагороджено книгою Сашка САЛІЯ із Запорізької області:

"Вирішив я знайти і повернути на Медовий острів фразеологічних ведмедів. На вулиці була хуртовина, тому я одягнувся добре. І був неповоротким, як ведмідь. Рухався ведмежою ходою, бо ще боліла нога після ведмежої послуги товариша. Скільки я його не кликав із ковзанки, йому наче ведмідь на вухо наступив. Довелося йти ковзанкою — і я впав. Та це в минулому. А ведмедів я познаходив і запросив до "Фраззоопарку".

А тепер знайомтесь із фразеологічними ведмедями:

ВЕДМІДЬ НА ВУХО НАСТУПИВ — зовсім не має музичного слуху;

ВЕДМЕЖА ПОСЛУГА — невміла послуга, що завдає тільки прикрості;

ВЕДМЕЖИЙ КУТ — віддалене, глухе місце;

ДІЛИТИ ШКУРУ НЕВБИТОГО ВЕДМЕДЯ — ділити те, чого ще немає;

ПОВЕРТАЄТЬСЯ, ЯК ВЕДМІДЬ ЗА ГОРОБЦЯМИ — про вайлувату, неповоротку людину;

ЯК ВЕДМІДЬ ЛАПУ СМОКЧЕ — про людину, яка щось дуже повільно робить.

А де були ведмеді? Пригадайте, мудрагельки-барвінчата, ще один вираз: "Ласий, як ведмідь до меду". "Гостювали" вони у фразеологічних бджіл. Та після того "гостювання" комахи розлетілися хто куди. Поверніть їх до вулика — розшукайте влучні вирази, героєм яких є бжола. І не забудьте кожен пояснити. Найкращий комахошукач отримає подарунок.

ПОЧАТКОВА ШКОЛА
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ПІДКАЖІТЬ УЧИТЕЛЯМ

За цю підказку, барвінчата, вчителі вас не сваритимуть. А підказати їм треба, що другий номер журналу "Початкова школа" містить багато цікавих і корисних матеріалів. Це, зокрема, розповідь "Про християнські цінності української родини: традиції і сучасність", публікації "Запрошуємо у світ літературних термінів", "Етикет і культура мовлення". Як працювати з книжкою "Післябукварик", радить її автор Микола Вашуленко. Знайдуть тут педагоги і новітню методику "Як навчити учнів читати англійською мовою", розробку уроків музики в 4 класі. А матеріал про орігамі півника зацікавить і вас.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

Микола ТРУБЛАЇНІ

ПУСТУНИ на ПАРОПЛАВІ*

ЛЮДИНА В МОРІ

Враз пролунало:

— Людина за бортом!

То боцман, схопивши рятувальний круг, стрибнув у море.

Коли повернули назад пароплав, людина в морі здавалась ледве помітною цяткою.

Моряки побачили, як акула теж повернула і попливла туди, де видно було боцмана.

Всі захвилювалися. Пароплав поспішав повним ходом і безперервно гудів. Так хотіли відігнати морського хижака.

Акула зникла під водою. Та ось її плавники мигнули поблизу боцмана.

У кожного, хто стояв на палубі, тривожно стиснулося серце: чи вдасться врятувати боцмана?

Скоро наблизились до нього. Спустили шлюпку. З води витягли боцмана і Яшку. Всі зрозуміли, що Машка потонула. В ту ж хвилину поблизу показались могутні плавники акули.

— Ти думав про неї? — спитали боцмана, показуючи на акулу.

— Це велетенська малозуба акула, — відповів старий моряк, — вона ніколи не нападає на людей.

ДРУГА КОРОБКА ШОКОЛАДУ

Попискуючи, Яшка тулився до боцмана. Матросам здавалось, що у мавпочки на очах сльози. Всім стало сумно. Всіх пройняв жаль за Машкою.

Шлюпку підняли на пароплав.

Боцман, весь мокрий, мовчки пішов у свою каюту.

Він відчинив двері і побачив... Машку, що сиділа на столику і гризла шоколад з другої коробки.

Моряк остовпів. Машка, схопивши недогризок шоколаду, метнулась крізь вікно у море.

Боцман підбіг до столу й насилу просунув голову у віконце. Він побачив мавпочку, що трималась на мотузку, яким він прив'язав мішок.

Моряк догадався, що, коли мавпи падали з палуби, Машка схопилась за цей мотузок і врятувалась.

Художник Н. ШИРЯЄВА

*Закінчення. Початок у №№ 11—12, 2004 р., № 1, 2005 р.

ЯСКИНЯ ПРИВИДІВ

Відважний привіт усім страхопудам!

Сьогодні на засіданні "Товариства Відважних Боягузів" нас чекає незвичайна екскурсія. Впродовж останніх років ми знайомились із загадковими істотами і навіть фотографували чи малювали їх для нашої "Сміливської галереї". Серед зібраних зображень найбільше портретів привидів. Авжеж, мальованих, бо привиди зазвичай з фотографій зникають. Така вже у них зникальна звичка. "ТВБ" вирішило виокремити їх і відкрити "Яскиню привидів" (яскиня — печера). Тож набирайте повні рюкзачки, кишені, жмені сміливості — і гайда милуватися портретами привидів.

Під номером першим у нашій яскині — звичайний привид. Такий, за якого видавав себе Карлсон у добре відомій казці Астрід Ліндгрен. Ой, здається, він образився і зник з портрета. Навіть звичайний привид уміє проходити крізь стіни і зникати з картин. Він сердиться, а нам чекати ніколи, поки він повернеться на місце. Ходімо до наступного портрета — лицаря без голови. Шкода, що він тримає її в руці, а то зміг би розповісти чимало цікавого про свої подвиги.

Поряд із ним — портрет привида залізничного кондуктора без голови. Він частенько з'являється на мосту, де потрапив під поїзд. Якщо придивитися, можна помітити голову, що рухається окремо від тіла.

А це — президентський похоронний поїзд. На ньому в 1865 році везли тіло підступно вбитого президента Сполучених Штатів Америки Авраама Лінкольна. Щороку в квітні поїзд можна побачити на залізниці до Нью-Йорка та ще й почути жалобну мелодію військового оркестру.

Не знаю, як у вас, а моя сміливість кінчається. Її вистачить хіба що помилуватися портретом привида сварливої бабусі — он вона сидить у кріслі з котом. Здається, ми їй не дуже сподобалися. Починає бурчати:

— Ходять, заважають дрімати! Ану ж, Тигре, покусай їх!

Так, відважні страшки, терміново оголошую екскурсію закінченою. Бігом вибираймося з "Яскині привидів" і чіпляймо на двері стоппривид-замок — він нікого з печери не випустить.

Однак ми ще сюди повернемося — хай тільки сміливості трішки припасемо.

НАЙВІДВАЖНІШИЙ ІЗ БОЯГУЗІВ

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

"БАРВІНОК" ЩИРО ВІТАЄ ЛЮТНЕВИХ ІМЕНИННИКІВ

Геннадія АБРАМЯНА | Тараса АТАМАНЧУКА | Івана БАСА | Світлану БОНДАР

Тетяну БУРЛАЧЕНКО | Юрія ВАСЮЧЕНКА | Анастасію ВЕРБОВУ | Дмитра ВЕРСТЮКА | Олега ВОЛІЙКА | Любу ВОРОБЕЙ | Вероніку ВОРОНКОВУ

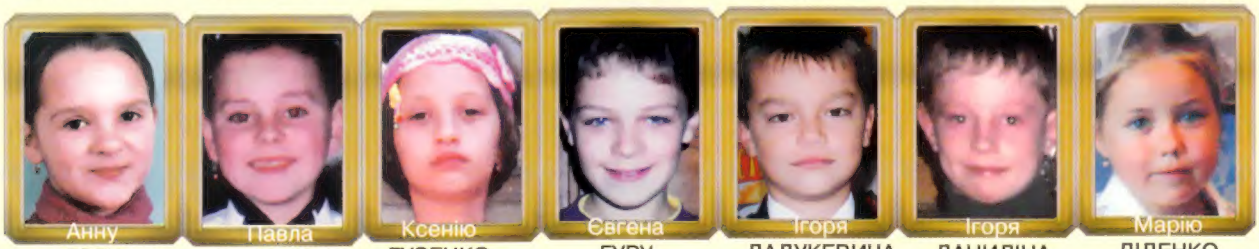

Анну ГОГУ | Павла ГОНЧАРУКА | Ксенію ГУЗЕНКО | Євгена ГУРУ | Ігоря ДАДУКЕВИЧА | Ігоря ДАНИЛІНА | Марію ДІДЕНКО

Івана КАБАЛИКА | Андрія КАЙЛЯ | Богдана КАТРЕЧА | Катерину КОВТУН | Анастасію КОЗАЧУК | Анну КОЗИР | Іллю КОЗИРА

Юлію КШАНОВСЬКУ | Ірину ЛЕВІТСЬКУ | Ірину ЛІРНИК | Єлизавету ЛОЗЕНКО | Марію МАРЦЕНЮК | Борислава МЕЛЬНИЧУКА | Юрія МИРОНА

Євгенію МОСКАЛЕНКО | Богдана ПАВЛИКА | Ксенію ПІТЕЛЬ | Семена ПОНОМАРЕНКА | Олександра ПРИСИКАРА | Ігоря ПРИСИКАРА | Маргариту РОЗДЕРІЙ

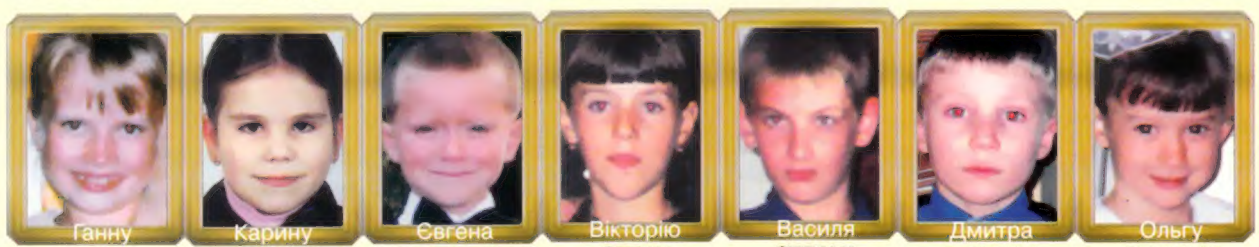

Ганну РУДЬ | Карину РЯЗАНОВУ | Євгена СЛОНЕЦЬКОГО | Вікторію СТРАХ | Василя СТРАХА | Дмитра СТУПАКА | Ольгу СУЛИМУ

Дениса ТАЩУКА | Роксолану ТУРЕЦЬКУ | Надію ЦАЮК | Анну ЧУРКІНУ | Костянтина ШЕВЦОВА | Дмитра ЯКИМЕНКА | Назарія ЯРЕМЧУКА

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, БАРВІНЧАТА!

Разом із "Барвінком" вас вітає вся Україна!

Дмитра БОРЯКА

Андрія БУРЛАКОВА

Наталію ГВОЗДИЦЬКУ

Лесю ГЕРАСИМЕНКО

Дмитра ДУБЧАКА

Сурена ЄГОЯНА

Сергія КОРНІЄНКА

Анну КРАВЧЕНКО

Тараса МИХАЛЕВИЧА

Ольгу МОГИЛЬНУ

БЮРО ІМЕНИННИКІВ НАГАДУЄ

Квітневі іменинники мають надіслати фото (з виразним зображенням обличчя, чітко написаними прізвищем, ім'ям та датою народження) разом із передплатною квитанцією на 12 або 11 місяців на 2005 рік (піврічні квитанції такого права не мають) до 10 березня, травневі — до 10 квітня. Якщо квитанція в редакції, вкажіть, на який конкурс її надіслано.

КОНКУРС ЧИТАЙЛИКІВ

АВЖЕЖКА-ХРУМ ДЯКУЄ ВСІМ

Хом'ячок Авжежка-Хрум із Країни Книжок дякує всім барвінчатам за цікаві листи і нагороджує книгами Юлію ВЕРЕНЬКО з Вінницької, Тетяну СКРИПНИК із Донецької, Марію ЗОЗУЛЮК із Житомирської, Богдана ШПУКА з Івано-Франківської, Євгена ПУТРЕНКА з Кіровоградської, Ольгу АВЕЛІЧЕВУ з Миколаївської, Андрія СЛЮСЕНКА та Яніну БУТКО з Полтавської, Сніжану ДЗЮРМАН із Хмельницької, Олесю і Тараса ДОВЖУКІВ, Дарину СЛОБОДЯНИК та Ігоря ТАТАРЧУКА з Черкаської, Оксану МАРКОВИЧ та Катерину КРАВЧЕНКО з Чернігівської областей, Катерину ШУМНУ та Ксенію ГУЗЕНКО з Дніпропетровська, Оксану МАДЮДЮ із Житомира, Карину СЄЧІНУ із Запоріжжя, Олесю СПОДАР зі Львова.

Суперпризи — книги про Гаррі Поттера — отримають Карина СЄЧІНА із Запоріжжя, Ігор ДАДУКЕВИЧ із Чернівців, Валентин і Ростислав ФУКСИ з Хмельницької обл.

КРАЇНА ВИГРАВАЛІЯ

Мешканцями країни Вигравалії стали і заробили подарунки:

фотоапарат — Наталя ЖАВРУК із Житомирської обл.;

пенал — Ірина ШУЛЬГА з Черкаської обл.;

дитячі енциклопедії — Дарія ДУБИНА з Дніпропетровської, Світлана ЧЕРНЯВСЬКА з Миколаївської, Андрій БАБИЧ із Сумської, Любов ПЕТРЕНКО з Чернігівської областей, Анастасія ЗАНУЗДАНОВА з Житомира;

книги "Гетьмани України" — Богдан ШУМИЛО з Вінницької, Олександр ДЗЮРГАЛЮК із Волинської, Дмитро БАРАБАШ із Чернігівської областей, Юлія АНДРІЄВСЬКА з Рівного, Світлана РОГОЗА з Чернігова;

книги казок — Вікторія КУЦА з Вінницької, Дмитро БОРЯК із Сумської, Дмитро ПРИЗЕНКО з Харківської областей.

А хто ще стане мешканцем країни Вигравалії? Може, ти? Читай про це у № 4.

ЯКОГО КОЛЬОРУ СЛОВА?

Починайся знову гра — фантазуймо, якого кольору слова!

ЯКОГО КОЛЬОРУ СЛОВО "ХАТА"?

Слово "хата" вишневим цвітом сповите.

Олександр ЗАХАРЕНКОВ, Донецька обл.

Воно тепленьке, лагідне і світле, як сонечко. Тому це слово сонячного, оранжевого кольору.

Володимир ВІНТОНЯК, Одеська обл.

Хата — кольору людини,
бо вона у ній живе.

Аліна КОЦУРАК, Вінницька обл.

Це слово кольору сімейних несподіванок. Бо в сім'ї бувають добрі дні і погані.

Іван КУХАРУК, Рівненська обл.

Хата кольору житлового.

Яна ПРЕКУПЕЦЬ, Черкаська обл.

Слово "хата" кольору настрою в ній.

Дмитро ДОГАР, Одеська обл.

Та, звичайно, маминого, рідного кольору воно.

Ольга ВОЛОТКЕВИЧ, Миколаївська обл.

Слово "хата" — барвінкове,
бо читаю я "Барвінок" в ній.

Денис СОЛОВЕЙ, м. Кіровоград

А переможцем стала і нагороджується призом Настя ОСАУЛЕНКО з Черкаської області:

Слово "хата" на колір щастя і добра багате.

Мов веселка на небі сяє — ось колір який воно має.

А якого кольору слово ***"робот"***? Автор найцікавішого листа отримає приз.

СЛОВОГРАЙ

ПОСТАВЕЦЬ — ЦЕ ЩЕ Й МИСНИК

Найбільше слів у слові "поставець" знайшла і додала, що поставець — це ще й мисник, Ольга ДЯЧОК із Сумської області. Вона нагороджується призом.

А хто знайде найбільше слів (іменників у називному відмінку) в слові "калинник"? Авжеж, дехто із вас смачно облизнувся, бо згадав смачний пиріг із калиною, який пече бабуся. Яку ще смакоту називають цим словом?

Переможець конкурсу отримає приз.